

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **IN.**, so sídlom v K., proti povinnému **Z., spol. s r.o.**, so sídlom V., **pre vymoženie 663,88 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. Er 2398/1999, o dovolaní súdneho exekútora JUDr. P., so sídlom Exekútorského úradu v R., proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 13. februára 2013 sp. zn. 16 CoE 37/2011 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 13. februára 2013 sp. zn. 16 CoE 37/2011 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací označeným uznesením odmietol odvolanie súdneho exekútora (ďalej len „exekútor“) proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo 7. septembra 2010 č. k. Er 2398/1999-24, ktorým po vyhlásení neprípustnosti exekúcie bola táto zastavená a ktorým priznal súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov za vykonanie exekúcie (trovy exekúcie) vo výške 42,42 € a oprávnenému uložil povinnosť uhradiť trovy exekúcie priznané súdnemu exekútorovi vo výške 42,42 € do 10 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Odmietnutie odvolania odôvodnil tým, že exekútor je účastníkom exekučného konania len v prípade, keď súd rozhoduje o trovách exekúcie až v konaniach začatých po 1. februári 2002, nakoľko až novelou zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení

d'alších zákonov, vykonanou zákonom č. 32/2002 Z.z., bol § 37 ods. 1 Exekučného poriadku doplnený na konci o vetu: „Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.“ Keďže touto novelou bol zároveň v prechodných ustanoveniach doplnený § 235 o odsek 2, podľa ktorého exekučné konania, ktoré sa začali do 1. februára 2002, sa dokončia podľa doterajších predpisov, nemal súdny exekútor (vychádzajúc z pôvodnej právnej úpravy) postavenie účastníka konania a jeho odvolanie bolo potrebné odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. ako podané niekým, kto naň nebol oprávnený.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie súdny exekútor. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že odmietnutím odvolania mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) z dôvodu, že Exekučný poriadok v znení novely č. 348/2011 Z.z. neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.1.2012 a na vec je preto nutné aplikovať nové ustanovenie, účinné v čase, v ktorom o trovách rozhoduje súd. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobných prípadoch sp. zn. 2 Cdo 96/2012, 2 Cdo 205/2011, 6 Cdo 121/2012 a 7 Cdo 125/2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na jeho podanie, preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 O.s.p. a § 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné (a súčasne dôvodné) predovšetkým vtedy, ak je konanie, ktoré mu predchádzalo, postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť jeho rozhodnutia. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Existenciu väd konania uvedených v ustanovení § 237 O.s.p. dovolaateľ tvrdil, a to konkrétne vadu uvedenú pod písm. f/, a podľa odvolacieho súdu tak robí dôvodne.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen postupom súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale v niektorých prípadoch aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím odnímajúcim účastníkovi právo konať pred súdom (právo, aby na základe jeho odvolania bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa podrobené prieskumu súdom odvolacím) je aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny.

V prejednávanej veci odvolací súd nepovažoval súdneho exekútora za osobu oprávnenú podať odvolanie z dôvodu, že exekučné konanie sa začalo ešte pred 1. februárom 2002, kedy Exekučný poriadok nepriznával súdnemu exekútorovi postavenie účastníka exekučného konania. Dňom 1. február 2002 nadobudla síce účinnosť novela Exekučného poriadku, ktorá pri rozhodovaní o trovách konania priznala postavenie účastníka aj súdnemu exekútorovi, v zmysle prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. februára 2002 sa ale exekučné konanie, ktoré sa začalo pred týmto dňom, malo dokončiť podľa dovtedajších predpisov.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že aj keď v zmysle prechodných a záverečných ustanovení Exekučného poriadku k úpravám účinným od 1. februára 2002 (§ 235 ods. 2 Exekučného poriadku) nebolo možné v danej veci aplikovať § 37 ods. 1 v znení od 1. februára 2002, odvolací súd mal súdneho exekútora považovať za účastníka pre určitý úsek konania bez ohľadu na to, že toto jeho postavenie nebolo pôvodne v zákone výslovne určené. Účastníkom pre určitý úsek konania je osoba (fyzická alebo právnická osoba, prípadne aj štát), o ktorej procesných právach a povinnostiach sa má v konaní rozhodovať (Mazák, J. a kolektív.: Základy občianskeho procesného práva, Bratislava, Iura Edition, 2007, s. 97). Postavenie inej osoby ako účastníka konania pre určitú časť (exekučného) konania je potrebné vyvodiť z konkrétnej procesnej situácie.

V predmetnej veci rozhodovanie o trovách exekúcie v súvislosti s jej zastavením sa priamo dotýkalo práva súdneho exekútora na náhradu týchto trov. Aj podľa právnej úpravy

platnej pred 1. februárom 2002 bol preto súdny exekútor účastníkom exekučného konania v časti, v ktorej sa rozhodovalo o trovách exekúcie, a to i bez výslovného určenia tohto jeho postavenia v zákone. Ním podané odvolanie smerujúce proti výroku o trovách exekúcie preto nebolo možné odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2011, 6 Cdo 59/2012, 6 Cdo 147/2012).

Názor odvolacieho súdu, ktorý absolútne nepripúšťa možnosť účasti v exekučnom konaní iných subjektov, než tých, ktorí boli výslovne uvedení v ustanovení § 37 ods. 1 Exekučného poriadku v znení do 31. januára 2002, nie je preto správny ani ústavné konformný (súladný) najmä so zreteľom na znenie čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Je totiž nezdôvodniteľné (neakceptovateľné), aby sa niekomu (komukoľvek) odobrala možnosť priamo presadzovať svoje práva, ak o nich bolo rozhodnuté. Vyjadrená je tým i materiálna ochrana práva na súdnu ochranu ako základného ľudského práva v právnom štáte. Skutočnosť, že zákon výslovne neoznačuje niekoho za účastníka konania, neznamená, že s ním konajúci súd nemôže v prípade potreby konať, ak sa účinky jeho postupu alebo rozhodovania týkajú základných práv, ktoré má takáto osoba zaručené v ústave alebo medzinárodnej zmluve (porovnaj napr. I. ÚS 219/2007). Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že právo súdneho exekútora na náhradu trov exekučného konania možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 200/2007, II. ÚS 272/2008, III. ÚS 52/2009).

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je zo zákona nielen dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom, ale zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto uznesenie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júna 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová